

כל החיים הבאים, גם
בימים שלא אהיה סמוך
לר' דוד'ל.

משנה לשנה הלכה
הנוכחות של ר' מיילעך
ופחתה בטיש.

היינו מכנים את הטיש כמו אקורדיון. מתחיל בשבעה אנשים, ונגמר
בשבעה ועוד שלושה מאולצים.

ובאמצעו - מאות. מגיעים עם ר' מיילעך מביתו, יושבים שעה,
שעתיים - ופורשים, יחד איתו.

וכשר' מיילעך היה יוצא - וקהלו עמו - וואהו, חזר השקט של ר'
דוד'ל לכבוש כל פינה בבית הכנסת.

אחח... מי ייתן שר' דוד'ל יגיע לארץ, וידליק מדורה לכבוד רבי
שמעון, לכבוד רבי אלעזר.

אבל ר' דוד'ל הולך ומסתגר. הולך ונעלם.

ור' מיילעך - הולך וכובש.

ומזה אני מגיע אליכם, חברים יקרים, משתתף אתכם
- ומשתף אתכם - במחשבות שעלו בי, בעקבות
הרבבות שהתאספו סביב דמותו הסוערת של ר'
מיילעך. שעזבו את הניסיונות לריב עם המשטרה
בפאתי עין הוזים. עזבו את הסגולות הענקיות של ליל
ל"ג בעומר במירון - ובאו לשם, לשערי ירושלים עיר
הקודש.

*

ישנו סרטון מפורסם, ובו אדם חסידי פונה להרבי
מליובאוויטש: 'הייתי אצל הרבי מריבניץ, באחרון של
פסח היה "מוראדיגע טיש", כשניגנו כאשר זכינו לסדר
אותו כן נזכה לעשותו - הוא ממש ככה'.

הרבי לא מתמהמה ושואל ביטירות: 'ומה הייתה
הנקודה?' - וממשיך בתקיפות מרתקת - 'יש לך רק
דיבורים רבים ללא תוכן'.

הרבי מביא עבורו מיד נקודה מההפטרה, אודות
חוסר מגזע ישי, ומסיים: 'ובפעם הבאה, תדאג לקחת
משם נקודה בנוגע למעשה בפועל, מה התווסף אצלך מהאחרון של
פסח'.

החסיד מנענע את ידיו מרוב מבוכה, וכאומר אשתדל, נו נו. והרבי
מחב"ד לא מרפה: 'לעשות תנועות עם הידיים... לא לזאת היתה
הכוונה!!!'

*

עכשיו אני רוצה לשאול את הבחורים שרקדו מעגלים מעגלים - כל
מעגל בשיר אחר ובקצב אחר - שמח, ברחוב שפע חיים:

'תאמרו לי, וואס איז געווען דע נקודה? מה היתה הנקודה? מהי
הנקודה שעליה נסוב המעמד, שבשבילו הגעתם ואותו
החלטתם לקחת אתכם הביתה?'

הם יענו הרבה דברים: "להתפלל על חולים".
"לשרוף שמות של חולים". "להתחנן עבור מעוכבי
שידוכים בארץ ובחו"ל". "ר' שמעון איז דא!" "צריך
לקבל קבלה טובה". "עם מה לצאת הביתה". "עם
מה להמשיך את הל"ג בעומר לכל השנה". "לשיר".
"ר' שמעון יכול הכול". "בזכותו הכל".
"י-ב-ט-ל"...

ובדיוק את זה, כמעט כולם לא
יכולו לענות -
"נקודה".

עלון מס' 136 בהר-בחקתי תשפ"ו

למה לבנות

מאמרי התבוננות והתחברות בעבודת הנפש והנשמה

הדור של ר' מיילעך

לא הייתי שם בפועל, אבל צפיתי, יחד עם רבבות אנשים, בהדלקה
של הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א.

אני זוכר את ר' מיילעך מלעלוב.

הייתי ילד עייף בטיש של הרבי, הצדיק רבי דוד'ל מלעלוב שליט"א,
המתגורר בארצות הברית, שנהג להגיע למשך כמה מחודשי החורף
לבני ברק, עיר מכורתי.

ליל שבת בלעלוב, אצל רבי דוד'ל - הייתה חוויה.
חוויה כזו שכל פעם שאזכר בפרט קטן ממנה, אפילו
אם זה רק ריח של נר שמן שנכבה - עולים ופועמים בי
הזיכרונות של אותן שעות.

אהה... החום שהיה שם, בבית מדרש עתיק, תחת
נברשת מפוחית, סביב זוהרו של ר' דוד'ל - ששמח לא
בגלל משהו מיוחד, זולת זאת שעכשיו שבת, ויש הרבה
מה לשמוח בה - החום הזה לא יוכל להתפוגג בשום
קור שבעולם.

והנה, אני מוצא את עצמי מדבר איתכם על זה - רק
בגלל שראיתי את ר' מיילעך. והוא - היה מגיע לטיש
של אחיו הגדול.

היו אלה השנים הראשונות לאחר פטירת אביהם, רבי
אלטר זצ"ל. בכור האחים, ר' דוד'ל, עלה לישיב על כסא
האב - שהיה אז כסא כתר פשוט... והאחים כולם, ר'
חיים יוס'ל, ר' מיילעך, ר' נחמן - ואפילו ר' שמעלקע,
שלאחרונה מצליח להצית את לונדון המיובשת - כולם
ישבו שם, סביב השולחן.

ר' מיילעך היה כל כך שונה מר' דוד'ל, שכילד לא יכולתי להכיל את
הניגודיות.

ר' דוד'ל יושב בעדינות. לא משמיע הגה או חרחור. רק מדי פעם
קול ישר ועמוק. ככלל הוא בשקט. אוכל בשקט. שמח בשקט. מקריא
בשקט איזה קטע מ"נועם אלימלך" ומ"מאור ושמש".

ור' מיילעך - יושב לידו, חומש מהדורת כיס בידו. כולו גועש
וסוער. כל כך סוער, שקשה לראות איך הוא אח של ר' דוד'ל.

ר' דוד'ל מתחיל לשיר, ור' מיילעך מצטרף - בקול רעש גדול.
בשלהבת. באנרגיות שלא מובן מהיכן הן מגיעות
בשעה אחת וחצי בלילה של שבת חורפית,
שהתחילה בארבע אחר הצהריים.

אבל ככה ר' מיילעך - רוח סער
וסופה. מפרק הרים. משבר סלעים
לפני השם.

ואחריו - ר' דוד'ל - בקול דממה
דקה. קול שחודר. מתיישב על
הנקודות הכי עמוקות בנפש. עוטף
פצעים. סופג לכלוך. חובש. מכין
לקראת השבוע הבא - ואולי לקראת

לכאורה אם יש נקודה אין התלהבות, ואם יש התלהבות לא תיראה הנקודה.

אבל אולי כאן טמון הסוד: מצד אחד לתת לנשמה לרצות את ההתלהבות, לאפשר לה את הסערה הזו שמובערת על ידי ר' מיילעך, על ידי רצונות וכיסופין כל כך רחבים שאפשר אולי להסביר אותם רק עם תנועות ידיים...

ומכאן, לאסוף נקודות בודדות, שמתאימות לסערה הזו.

כי כן, ישנן נקודות שהן רק נקודה ועוד נקודה, אבל הן קולעות בדיוק לצמאון של הגלים הסוערים של דורנו.

כן, יש איש שרוצה להיות אבא ובעל כל כך משמעותי ואמיתי -

שנקודה אחת של הכנעה, ועוד נקודה של תפילה, ועוד נקודה של

התעניינות - יכולות בהחלט לעזור לו בתוך הרצון האין סופי שלו.

וכן, יש אשה שרוצה כל כך להיות שותפה אמיתית לבעלה - ונקודה אחת של השלמה, ועוד נקודה של דיבור עם השם, ועוד אחת של הסכמה וויתור - יכולות בהחלט לעזור לה בתוך הרצון האין סופי שלה.

וכן, יש ילד, שאם רק נאמר לו מדי פעם: וואהו, אתה ענק, אני לפעמים קטן מדי מלהכיל את העומק הגובה והרוחב שלך - יכול בהחלט להסביר לו מה הוא רצה בכלל, וללכת בדרכי ישראל.

והענין, כי כאשר יצאו הנקדים אז היו בבחינת ס"ג, וכאשר נעלם האצילות שבהם, אז ירדו ממדרגותם ונשארו בהם במדרגת ב"ן. אבל לעתיד לבוא יתקנו הדברים, ויחזרו העולמות לקדם השבירה, ואז יחזרו במדרגת ס"ג כבראשונה, ואז יתגלה זה האור שהיה גנוז, והבן ייטב (אדיר במרום להרמח"ל).

תרי"ג עצות

שיית מאת וילת עשר זיני עיטא (זוהר ח"ב פב)

מצות השם - הקדמה

בואו ונלמד את דברי רבי צדוק בפנים:

כל העבודות שבאיברי הגוף, והמצוות שבהם - הם רק להישר ללב, והעיקר הוא הלב ששם מעון השם יתברך, כמו שאמרו ז"ל (שיר השירים רב ה ב) הקב"ה לבן של ישראל, שנאמר (תהלים עג כו) צור לבבי וגו'.

ולכן לא יהיה זה המכוון מן האדם, רק כל אלה דברים המביאים אל המכוון, כמו שמובא (זוהר ח"ב פב): על תרי"ג מצוות תרי"ג עיטין.

ועל זה אמר (מלכים א' יט יא-יב) 'ואחר הרוח רעש, לא ברעש ה' ואחר הרעש אש' וגו'. כי כבוד ה' אינו בדבר הנרגש ומרעיש, רק בקול דממה דקה, והוא הלב, שאינו נרגש לשום בריאה.

במילים אחרות, כל המצוות נועדו בשביל ליישר את הלב.

הלב הוא מקום רגיש, הוא מקום משכן השם יתברך, ודווקא לכן יש בו המון פגיעות, המון נקיקים וסדקים, שהס"מ וחילותיו מעמיקים בתקופות הילדות, בשנים שבהן האדם קונה את ה"תפיסה" שלו ואת ה"הסתכלות" שלו על העולם.

ואז הוא גדל, ומחזר ומחפש ומשתוקק: מתי אפגוש מישהו, או משהו שימלא את הנקיקים בצמר גפן מרפד.

מצוות השם, והעיון בהן, יותר מכל ספר ומוסר אחר - אמורות להחזיר את השפיות ללב שלנו. רגיש ופגיע ככל שיהיה.

מכל כך הרבה רעש, מכל כך הרבה בלאגן. מכל כך הרבה רגשות עילאיות, לפעמים, והמון פעמים קשה לקחת: נקודה.

*

הרבי מליובאוויטש טען לפני אותו חסיד - שאין מקום לעשות עם הידיים... לא לזאת הכוונה. כשמבקשים ממך לקחת "נקודה", תבין איפה היתה הטעות שלך, ותשתדל מכאן והלאה להקפיד על כך. למצוא נקודה השייכת לליבך.

אבל דומה, שהרבבות של היום, כמו ים סוער וגועש - דורש נקודה אחת שהיא נראית כל כך מוזרה בעיני חסידי ליובאוויטש, אבל הם עצמם מבינים שהם לא יכולים אחרת בפני גלי האדם סוערים השוצפים את החוף המצטמק, בדור העקבתא דעקבתא דמשיחא.

'כן', הם טוענים באלם קול, 'פעם יכולנו לעבור לפני בר גדול, ולבחור משהו אחד צנוע, להניח אותו בצלחת, להתיישב בסמוך, לברך, ולהשביע את עיינינו ואת רעבונו.

היום, כשאנחנו עוברים ליד הבר, אנחנו אוכלים בעמידה. מזה ומזה ומזה.

אנחנו היום כל כך רעבים, שאנחנו לא יכולים בכלל לשקול מה יהיה טעים יותר או טוב יותר עבורנו, נעשינו טורפים'.

ראה ה' והביטה - כי הייתי זוללה!!

*

פעם, היה מספיק לנו "נקודות".

להבין איך צריך לכבד בעל. להבין כמה צריך להקשיב לאשה. ללמד את הילד להתנהג יפה - ומכאן ואילך הכל זרם.

היום, אשה לא רוצה רק שיקשיבו לה. לא תספיק לה "נקודה". היא תנסה את זה ואת זה ואת זה, היא לא תירגע אם הבעל ידקלם איזה "משפט מכיל" שהוא שמע מהמדרין לפני חמש עשרה וחצי שנה. היא רוצה אותו. היא רוצה את הלב של בעלה. היא יודעת להיות רעבה, גועשת, רועשת - עד שהיא תרגיש שהיא הגיע אל המשוה האמתי. היא לא תתפשר על שום "נקודה" לפני כן.

היום הבעל לא רוצה כבוד. איכס!! כבוד נראה בעיניו כדבר נבזה. כאילו מחפשים להתרחק ממנו. הוא רוצה להרגיש אהוב. הוא רוצה להרגיש מועיל. הוא רוצה להרגיש שהוא נותן משהו. ואם תהיה בביתו "נקודת כבוד" - הוא יהיה מכובה. הוא יאמר בכל צורה אפשרית: 'לא! זה ממש לא העניין'!!!

היום ילד לא מסכים "להתנהג יפה" בשום פנים ואופן. הוא רוצה להתנהג, הוא רוצה, הוא, הוא רוצה קודם להיות "הוא", ולראות דרך העיניים שלנו - שהוא באמת הוא, שאנחנו מבינים ומעריכים כל כך את העובדה שהוא - "הוא".

*

אז מה אמורים לעשות? לרדוף אחרי אלפי נקודות? אני לא מסוגל לזה. אז מה כן?

בואו, חברים, ננסה לנסח יחד נוסח שיהיה מקובל על האלפים הבודדים של "רווח להתבונן".

לא מתוך אשליה שזו תנועה שתכבוש את הדור הצמא כל כך, ולא מתוך מחשבה שזה מה שיסחוף את ההמונים. אלא מתוך הבנה פשוטה יותר, שקטה יותר - שיש אנשים שקשורים למילים: "רווח", "התבוננות". ואנשים כאלה - מוכרחים לצורך בניין נפשם, לשמוע את הנוסחה הזו.

לא כי היא תנצח. לא כי היא תכבוש. אלא כי בלעדיה - משהו בפנים לא נבנה.

*

השפת אמת (פרשת צו תר"מ) כותב: ידוע מדברי קדשו של הבעל שם טוב, כי צריך להיות תמיד נקודה התלהבות בלב איש ישראל.

והם שני מושגים שנראים לכאורה סותרים: נקודה והתלהבות, כי